

Paano mo mahimo ang imo nga maayo para sa mga bata na amo sini nga kahimtangan

Sa mga kalalatan nga subong sini, indi ini normal sa kabataan nga ma gulintang. Makita ninyo nga ang mga kabataan ninyo ay nagapananguhanon kag ginadaman, sa kagabihon, kag indi masadyahon, nahadlok, kag tama ka hublag. Naga reklamo sila nga nagasakit ang ila tiyan, ulo, nagasuka, gina kapoy kag wala sing dahilan nga mabatyagan nila.

Natural kag masarmi, indi man permanente nga ginabatyagan ang kangilidlis nga kahimtangan sa ila kinabuhi. Ari ang iban nga paagi nga mabuligan ang mga kabataan mag-ayo kag mabalik sila sa normal nga paagi :

- Pamatian sila, kun gusto nila maghambal, sang matabo, nga Bagyo, bisan masakit mga pamatian, pamamatian ang ila panaghoy kag kahadlok
- Hatagan sang oras nga mapabatyag sa ila ang imo pagpalangga, bisan may hilimuon ka para sa ila kinahanglamon.
- Ipa kilala kag ipabatyag nga sila ay gina-protiksiyonan nga indi sila maano sa amo man, mga mahitabo.
- Usaron ang mga simple nga bagay, subong sang pag-hakus, historyahon, pangamuyu nga upod sila kag mag hampang sang mga simple nga mga halampangon.
- Dayawon sila sang ila busog, kag baisog kag pagpabatyag sang pagka mabinuligan.
- Tudlu-an sila sang mga bagyo, mga kalamidad, kag kung ano ang mahimo nila nga masalba ang ila kaugalingon sa mga sunod nga kalamidad. Mahimo nga mahadlok ang mga bata sa mga sumunod nga unos, sugilamonon, desidihan kag repasohon ang paghanda kag preparasyon kun paano madugangan ang ila nga proteksiyon.
- Singganan ang kabataan kung paano kamo mabuligan sa ano nga paagi mga kinahanglan himuon sa 'safe' nga paagi.
- Mangayo sang bulig sa mga maestra, social worker, mga health worker, kung ang imo kabataan ay may madalim nga problema.

Ang mga importante nga himuonang kasiguruhan sang imo kabataan karon.

1. Siguruhon nga ang ila ngalan (hindi kayo) kun taga diin sila nga Barangay, petsa san gila pagkatao, makabulig in inga makita kami sang inyo pabataan, kun kamo ay nagbulagay.
2. Mag-ululupod kamo kung mahimo, indi pag-ibilin nga wala sing nagabantay kung kamo isa ka grupo.

3. Updan ang mga magagmay nga kabataan, kag mga kabataan nga baba esa oras san gila pagtulog.
4. Mag siling sang amo nga lugar kung diin kamo makitaay, kun nagbulagay man kamo. (Halimbawa – simbahan, munisipiyo) Siguruhon nga comfortable ang lugar nga inyo napili.
5. Indi pag-ibilin ang mga bata nga gagmay sa sa ila nga magulang sang malaba nga oros
6. Siguruhon nga may mga tigulang nga magbantay sang kabataan, kag indi pag-ibilin ang kabataan sa hindi niño kilala nga mga tao, mag-grupo kag mag-organisa nga mga pamilya nga magbantay sang mga kabataan
7. Indi pagpabay-an ang inyo kabataan nga mag-guwa, sa iba nga mga tao nga naga pakilala nga dalangpan sang mga ilo, pag naga siling nga may ulubrahon sa iban nga lugar.
8. Indi gid pag pabay-an ang inyo kabataan nga wala sing magabantay, kag naga katingala sila sang mga tao nga ara naga bulig kuno sa ila.
9. Ipaghibalo sa imo kabataan, kag paandaman, nga indi sila magpalapit sa mga patay nga tao o hayop, kag tubig nga mahigko, kay mahimo sila magmasakit.
10. Ipahibalo sa mga atoridad kag sa UNICEF kun ang dala mo ang kabataan nga indi mo tunay mga dugo, nga nag-upod lang sa imo.
11. Kung makakita ka sang bata nga nagtalang kag wala sing upod, pamangkuton mo ang mga tao kung kilala nila ang amo nga mga bata. Mahimo nga dalhon ang bata sa mahilway kag 'safe' nga lugar upod mo ang amo nga kabataan, kun diin mo sili nakita, mga wala sing nagatipan sa amo nga kabataan, kag mamangkot sang impormasyon, kag ipahibalo sa UNICEF.

CONTACT NUMBER:

Neneth Pador

(033) 337 4750

(033) 338 0948